

بخش آموزش رسانه تفریحی سنتر

کلیک کنید www.tafrihicenter.ir/edu

 نمونه سوال گام به گام

 امتحان نهایی جزوه

 دانلود آزمون های آزمایشی

الف- با توجه به شعر، نام هر یک از شاخه‌های این دسته گل چیست؟

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ (بقره، ۱۴۸)

رفتار زیبا

و بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (اسراء، ۲۳)

مهر و محبت

و أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (طه، ۱۴)

عبادت

و قولوا لِلنَّاسِ حُسْنًا (بقره، ۸۳)

گفتار زیبا

اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ (حُجُرَات، ۱۲)

اندیشه‌ی نیک

ب- آیه‌ی ۱۰ سوره‌ی حُجُرَات، کدام شاخه گل‌ها را معرفی می‌کند؟ مهر و محبت و پرهیزگاری ترجمه‌ی آیه: به راستی که مؤمنان همه برادر یکدیگرند. پس میان برادرانتان را سازش دهید و خدا ترس و پرهیزگار باشید.

در یک قرآن کامل، صفحه‌ی فهرست نام سوره‌ها را باز، و جاهای خالی را کامل کنید:

اولین سوره: حمد
آخرین سوره: ناس
بلندترین سوره: بقره

سوره‌هایی به نام پیامبران خدا: محمد (ص)، یوسف، ابراهیم، یونس، هود

سوره‌هایی به نام جانوران: عنکبوت، فیل، بقره، نحل (زنبور عسل)، نمل (مورچه)

سوره‌ای به نام یکی از روزهای هفته: جمعه

سوره‌هایی به نام پدیده‌هایی در طبیعت: زلزال، رعد، لیل

سوره‌ای به نام یکی از قسمت‌های نماز: سجده

آیات زیر را با دقت بخوانید.

وَلَا تَسْتَوِی الْحَسَنَةُ وَلَا السَّیِّئَةُ؛ اِدْفَعْ بِاَلَّتِی هِیَ اَحْسَنُ (فصلت، ۳۴)
هرگز نیکی و بدی یکسان نیست؛ بدی را با نیکی کردن برطرف کن.

وَالْكَاطِمِیْنَ الْغَیْظَ وَالْعَافِیْنَ عَنِ النَّاسِ، وَ اَللّٰهُ یُحِبُّ الْمُحْسِنِیْنَ (آل عمران، ۱۳۴)

نیکوکاران کسانی هستند که خشم خود را فرو می‌برند و خطاهای دیگران را می‌بخشند و خدا آن‌ها را دوست دارد.

چه ارتباطی میان مفهوم این دو آیه هست؟ نیکی کردن باعث می‌شود که انسان آرامش بیشتری داشته باشد و فرد نیکوکار خشم خود را در برابر بدی فرو می‌برد و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

این حدیث را بخوانید.

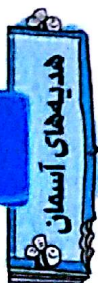
امام علی علیه السلام: قرآن، دریایی است که هیچ‌گاه خشک نمی‌شود.

چه شباهتی میان قرآن و دریا وجود دارد؟ با دوستانتان در این باره گفت‌وگو کنید. چون دریا بسیار وسیع و عمیق است و آب آن هیچ وقت تمام نمی‌شود، بزرگی و وسعت قرآن به دریا تشبیه شده که هیچ‌گاه دستورات آن تکراری نیست و به تمام موضوعات در تمام زمان‌ها اشاره کرده است.

با مراجعه به آیات ۱۹۵ تا ۲۰۵ از سوره‌ی بقره، یک دعای قرآنی را که هر روز در نماز می‌خوانیم، پیدا کنید و شماره‌ی آیه‌ی آن را در این جا بنویسید.

رَبَّنَا اِنَّا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَ فِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۲۰۱)

با کمک اعضای خانواده نام چند میوه یا خوراکی را که در قرآن آمده است، پیدا کنید؛ برای این کار می‌توانید به این آیات مراجعه کنید

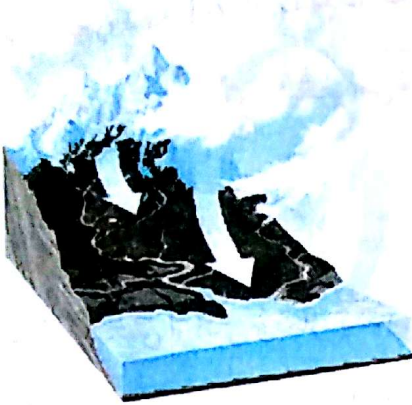
تین، ۱؛ الرّحمن، ۶۸؛ نحل، ۶۶

انجیر، زیتون، خرما، انار، شیر گوسفند، گاو و شتر

صفحه‌ی ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی

به این تصویر دقت کنید.

چه هماهنگی‌هایی در اجزای آن می‌بینید؟ آب باران و برف‌های آب شده‌ی کوه‌ها روی زمین جاری می‌شوند و در مسیر خود به دریا می‌روند. دوباره در آنجا با نور خورشید بخار می‌شوند و به آسمان رفته و این کار تکرار می‌شود. بنابراین هماهنگی بین زمین و آسمان را می‌توان مشاهده کرد.

چه هماهنگی‌های دیگری در طبیعت سراغ دارید؟
پیدایش شب و روز، پیدایش فصل‌ها و ...

به ضربان قلب و تپش‌های آن دقت کنید. چه هماهنگی‌هایی میان قلب و دستگاه تنفس هست؟
با تپش قلب، اکسیژن به تمام سلول‌های بدن می‌رسد و کربن دی‌اکسید از سلول‌ها به شش‌ها برده می‌شود. در شش، خون دوباره اکسیژن دریافت می‌کند و به اندام‌ها می‌برد و این چرخه با هر ضربان قلب تکرار می‌شود.

شما چه هماهنگی‌های دیگری در بدن خود می‌شناسید؟ مثال بزنید.
هماهنگی بین حس بویایی و چشایی، هماهنگی بین عضلات و استخوان‌های بدن و ...
حالا این آیه را بخوانید.

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ ... وَ فِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (ذاریات، ۲۰ و ۲۱)
نشانه‌های خدا در زمین و در خودتان وجود دارد؛ آیا در آن‌ها دقت نمی‌کنید؟

با توجه به معنای آیه از این هماهنگی‌ها چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

نظم و هماهنگی در جهان نشان‌دهنده‌ی قدرت و توانایی خداوند یکتا و بزرگ است که دانایی و توانایی او را نشان می‌دهد و این که او نیازهای همه‌ی جانداران را می‌دانسته و تمام نیازهای آن‌ها را با این هماهنگی در جهان هستی برآورده کرده است.

صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی

این تصویر، شما را به یاد کدام ضرب‌المثل می‌اندازد؟

آشپز که دو تا شد، آش یا شور می‌شود یا بی‌نمک.

صفحه‌ی ۱۶ کتاب درسی

در کدام بخش از اذان و نماز، یکتایی خداوند را به زبان می‌آوریم؟ عبارت آن را بگویید و معنای آن را بنویسید.

اذان: اَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - شهادت می‌دهم که خدایی جز الله نیست.

سوره‌ی توحید: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ - بگو او خدایی است یکتا.

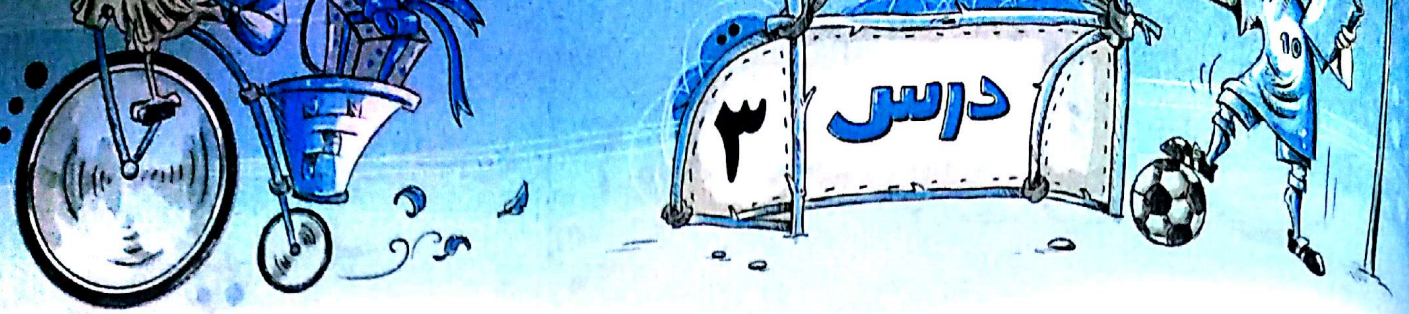
تَشْهَدُ: اَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، شهادت می‌دهم که خدایی جز الله نیست.

صفحه‌ی ۱۷ کتاب درسی

چه هماهنگی‌های دیگری در زندگی حیوانات می‌شناسید؟ مثال بزنید.

ساختن کندو توسط زنبورهای عسل، تقسیم وظایف بین آن‌ها و رعایت مقررات کندو، ساختن عسل از شهد گل‌ها، نگهداری و پرورش زنبورهای کوچک و ...

صفحه ۲۱ کتاب درسی

بانوچه به درس، حضرت مریم چه ویژگی‌هایی داشت؟

خدا را زیاد یاد می‌کرد.	با ایمان بود.	راستگو بود.	نیکوکار بود.
-------------------------	---------------	-------------	--------------

صفحه ۲۲ کتاب درسی

یکی از ویژگی‌های برجسته حضرت مریم سلام الله علیها در آیه ۷۵ سوره مائده آمده است. با مراجعه به قرآن، آیه را بخوانید و این ویژگی را پیدا کنید. راستگو بود.

صفحه ۲۲ کتاب درسی

این آیه را بخوانید.

يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ. (آل عمران، ۴۳)

ای مریم، فرمانبر پروردگار خود باش و سجده کن و با رکوع کنندگان رکوع نما. این آیه به کدام بخش درس اشاره می‌کند؟ بخشی که مریم در بیت المقدس مشغول خدمت و عبادت بود.

صفحه ۲۲ کتاب درسی

پیامبر خدا این چهار بانو را بهترین زنان جهان معرفی کرده‌اند.

حضرت زهرا: مادری مهربان و دلسوز و همسری وفادار
حضرت مریم: زنی با ایمان و راستگو
حضرت خدیجه: همسری فداکار
حضرت آسیه: زنی بزرگ و نیکوکار

درباره هر یک از ایشان چه ویژگی‌هایی به خاطر می‌آورید؟
چه ویژگی‌های مشترکی میان ایشان وجود دارد؟ آن‌ها را نام ببرید. هر چهار زن، راستگو، فداکار، با ایمان، نیکوکار، مهربان و دلسوز بودند.

صفحه ۲۷ کتاب درسی

کلماتی را که به حضرت عیسی علیه السلام مربوط است، پیدا کنید.

مریم - زنده بودن - سال میلادی - انجیل - احمد

این کلمات با حضرت عیسی علیه السلام چه ارتباطی دارد؟

حضرت مریم (س) مادر حضرت عیسی (ع) است.

انجیل نام کتاب آسمانی حضرت عیسی (ع) است.

سال میلادی از زمان تولد حضرت عیسی (ع) آغاز شده است.

حضرت عیسی (ع) زنده اند و سال‌ها بعد به همراه حضرت مهدی (عج) دوباره ظاهر می‌شوند.

احمد نام پیامبری است که حضرت عیسی (ع) به آمدن ایشان بعد از خودشان بشارت دادند.

صفحه ۲۷ کتاب درسی

آیه را بخوانید؛ این آیه به کدام قسمت درس ارتباط دارد؟

إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ... وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

عیسی فرزند مریم گفت من به شما بشارت می‌دهم که بعد از من پیامبری خواهد آمد به نام «احمد».

من فرستاده‌ی خدا به سوی شما هستم؛ و به شما بشارت می‌دهم که بعد از من پیامبری خواهد آمد، به نام احمد.

فکر می‌کنید چرا حضرت عیسی علیه السلام به آمدن پیامبر بعد از خود بشارت داده است؟

برای تأیید راه و روش پیامبر بعد از خود

صفحه‌ی ۳۲ کتاب درسی

این آیه را بخوانید:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ، يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا، صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (احزاب، ۵۶)
خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می‌فرستند. ای مؤمنان، بر او درود فرستید و سلام گوید و تسلیم فرمان او باشید.

پس از شنیدن آیه، چه می‌کنید؟ بعد از شنیدن نام حضرت محمد (ص) صلوات می‌فرستیم.

با توجه به این آیه، ما مسلمانان چه وظایفی در برابر پیامبر داریم؟

۱- بر او سلام و درود بفرستیم.

۲- از دستورات ایشان اطاعت کنیم.

۳- در کارهای خود ایشان را الگو و سرمشق خود قرار دهیم.

صفحه‌ی ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی

با دیدن تصاویر صفحه‌ی ۳۳ کتاب درسی به یاد کدام رفتار پیامبر می‌افتید؟

مهربانی با کودکان، چشم‌انتظار رسیدن نماز و خوشحال شدن از شنیدن صدای اذان

صفحه‌ی ۳۵ کتاب درسی

این آیه را بخوانید:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (انبیا، ۱۰۷)

(ای پیامبر!) ما تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم.

چه ارتباطی میان مفهوم این آیه و آنچه در درس خواندیم، هست؟
خداوند پیامبر بزرگ را برای همه‌ی مردم جهان فرستاد تا رفتار و کردار او را سرمشق و الگوی خود قرار دهند.

صفحه‌ی ۳۷ کتاب درسی

من هم دوست دارم مانند پیامبر خدا صلی الله علیه و آله باشم؛ بنابراین ...

۱. در اول هر کار نام خدا را به زبان می‌آورم.

۲. وقتی صدای اذان را می‌شنوم، وضو می‌گیرم و نماز می‌خوانم.

۳. شب‌ها پیش از خواب مسواک می‌زنم.

۱. پیش و بعد از غذا دست‌های خود را می‌شویم.

۲. سعی می‌کنیم همیشه لباس‌های پاکیزه و تمیز بپوشیم.

۳. وقتی از خانه بیرون می‌روم، به آینه نگاه می‌کنم و موهایم را شانه می‌زنم.

۱. وقتی دوستم با من قهر کرد، من برای آشتی کردن با او پیش قدم می‌شوم.

۲. هنگامی که دوستانم را می‌بینم، به آن‌ها سلام می‌دهم.

۳. در مقابل خوبی‌های دیگران، از آن‌ها تشکر می‌کنم.

۱. اگر حیوان گرسنه‌ای ببینم، به او غذا می‌دهم.

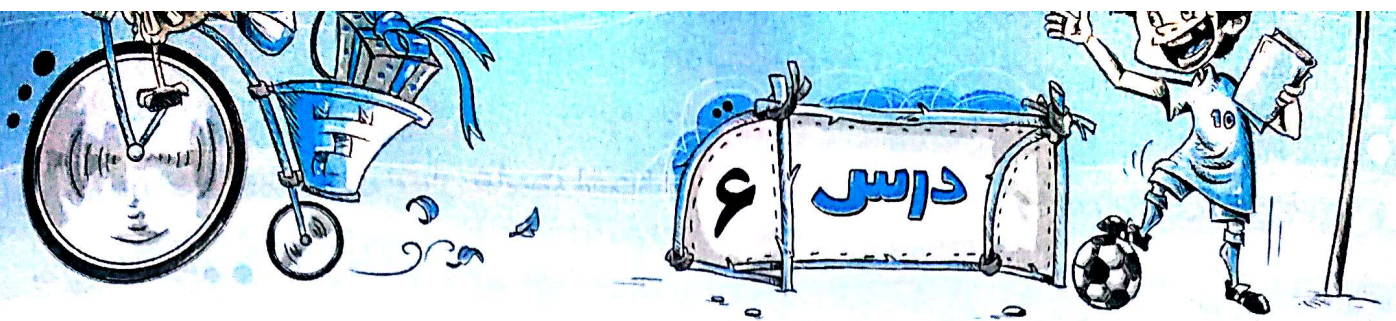
۲. برای محافظت از طبیعت، درخت می‌کارم و برای چیدن میوه به شاخه‌ی درختان سنگ نمی‌زنم.

۳. وقتی در تلویزیون رفتاری را که در سیرک با حیوانات انجام می‌شود، می‌بینم، ناراحت می‌شوم.

کدام یک از این موارد، ویژگی‌های انسان شایسته است؟ آن‌ها را رنگ‌آمیزی کنید و کلمه‌ای را که می‌بینید در جای خالی بنویسید.

بدون نام خدا کار کردن		مطالعه نکردن		بداخلاقی		نکردن		بریدن درختان		دوست نداشتن علم		دعا کردن		بی‌حاشی بودن	
همدیگر را مسخره کردن		ناشکر بودن		سؤال نپرسیدن		سلام نکردن		بلند صحبت کردن		بی‌اعتنا بودن به نیازمندان		بی‌حوصله بودن		بی‌حاشی بودن	
بی‌نظم بودن		وفای به عهد		آشتی دادن دیگران		قهر نکردن		احترام به بزرگان		اخمو بودن		نماز خواندن		بی‌حاشی بودن	
گذاشتن از خطای دیگران		آشفته بودن		تشکر کردن		مسخره نکردن		سلام کردن		یک نفس نوشیدن آب		قرآن خواندن		پرسیدن در صحبت دیگران	
کثیف بودن		مسواک نکردن دندان		یادداشت نکردن		کم طاقت بودن		مطالعه و خواندن کتاب‌های آموزنده		خوبشو و مرتب بودن		آزار حیوانات		خوبشو و مرتب بودن	

آفرین بر بچه‌های مسلمان پیرو حضرت محمد صلی الله علیه و آله

صفحه ۴۱ کتاب درسی

احساس شما از اینکه ببینید شخصی بدون اجازه از وسایل دیگری استفاده می کند، چیست؛ با او چه برخوردی می کنید؟ چرا؟

ناراحت می شوم و از او می خواهم که این کار خود را تکرار نکند.

صفحه ۴۱ و ۴۲ کتاب درسی

مادر مریم فراموش کرده بود ظرف نذری همسایه را به آن ها باز گرداند. استفاده از ظرف همسایه برای کارهای آشپزی در منزل بدون اجازه ی صاحبش کار درستی نمی باشد.

سعید از نانوائی برگشت. نان ها را درون سفره گذاشت و دوباره آن ها را شمرد. برای بار سوم شمرد. اشتباه نکرده بود. نان ها ۱۱ تا بود؛ اما او فقط پول ۱۰ نان را داده بود. پدر تا این ماجرا را شنید به پسرش گفت: پسر عزیزم به نانوائی برو و مبلغ یک نان را که بیشتر آورده ای به آقای نانوا پرداخت کن و به او بگو که اشتباه کردی و از ایشان معذرت خواهی کن.

پارچه های بریده ی همسایه ها، کنار چرخ خیاطی مادر برای دوختن آماده بود. سارا از پارچه های اضافی چند تکه برداشت و به سمیه گفت: با این ها برای عروسکم لباس بدوز. سمیه گفت: این پارچه ها برای ما نیست و درست نیست که بدون رضایت و اجازه ی همسایه از پارچه هایش برای شما عروسک بدوزم.

امروز پالتوی خود را در مدرسه گم کردم؛ همه جا را گشتم، ولی آن را پیدا نکردم. از اینکه بچه ها بشنوند یک کلاس پنجمی لباسش را گم کرده است، خجالت می کشیدم. بزرگ ترهایم هم ممکن بود از شنیدن ماجرا عصبانی شوند. یک پالتو روی جا لباسی یکی از کلاس ها توجهم را به خود جلب کرد. هیچ فرقی با پالتوی من نداشت ولی مطمئن نبودم مال من باشد، او را برداشتم اما بعد با خود فکر کردم که این پالتو برای من نیست و من نباید آن را بردارم.

کدام یک جزء اموال عمومی است؟ چرا؟

اتوبوس، نیمکت پارک، تور دروازه‌ی پارک، نیمکت‌های

مدرسه

چون همه‌ی افراد می‌توانند از آن استفاده کنند و مربوط به شخص خاصی نمی‌باشد.

بهترین راه‌های استفاده از هر یک از این اموال عمومی چیست؟

باید در حفظ و نگهداری آن دقت لازم را داشته باشیم.

اگر هر یک از این‌ها جزء اموال شخصی شما یا خانواده‌تان باشد از آن‌ها چگونه استفاده می‌کنید؟

در حفظ و نگهداری آن دقت می‌کنیم تا آسیب نبینند و کثیف و نامرتب نشوند.

این آیه را بخوانید.

وای بر کم‌فروشان

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ (مطففین، ۱)

«کم‌فروشی» به چه معناست؟

وقتی کسی کالایی می‌خرد، فروشنده باید دقیقاً به همان اندازه وزن کند. اگر کمتر وزن کند و نگوید که کمتر است، کم‌فروشی کرده است.

این آیه با موضوع درس چه ارتباطی دارد؟

نباید حق مردم را ضایع کرد و کمتر از حقشان به آن‌ها چیزی داد.

رتبین کمان جمعه

صفحه ۴۸ کتاب درسی

کامل کنید

با کمک معلم خود، شکل خواندن نماز جمعه را کامل کنید:

نماز جمعه، دو رکعت است. به کسی که نماز جمعه را برای مردم می خواند، امام جمعه می گویند. امام جمعه ابتدا دو خطبه می خواند و سپس همه برای خواندن نماز آماده می شویم. در رکعت اول، نیت می کنیم و بعد از امام جمعه تکبیرة الاحرام می گوئیم. یعنی می گوئیم: الله اکبر

سپس امام جمعه، حمد و توحید را می خواند و ما ساکت هستیم و به آن گوش می دهیم. آن گاه امام، دست ها را برای قنوت به آسمان بلند می کند و دعا می کند، ما نیز دست ها را به آسمان بلند می کنیم و دعا می کنیم. سپس رکوع و دو سجده را انجام می دهیم.

در رکعت دوم نیز امام جمعه، حمد و سوره را می خواند و ما ساکت هستیم. بعد امام جمعه به رکوع می رود و ما نیز به رکوع می رویم.

امام جمعه بعد از رکوع می ایستد؛ دست ها را برای قنوت بالا می آورد و قنوت را می خواند و دعا می کند. ما نیز قنوت می گیریم و دعا می کنیم.

امام جمعه بعد از قنوت بلافاصله به سجده می رود و ما نیز به سجده می رویم. بعد از دو سجده می نشینیم و ذکر تشهد و سلام را همراه با امام جمعه می خوانیم.

بانوچه به آنچه خواندید، چه تفاوتی میان نماز جمعه و یک نماز دو رکعتی هست؟

در نماز جمعه	در یک نماز دو رکعتی
دو خطبه و سخنرانی دارد.	خطبه و سخنرانی ندارد.
دو قنوت می خوانیم.	یک قنوت می خوانیم.
در پایان رکعت اول، قنوت می خوانیم.	در پایان رکعت اول به رکوع می رویم و قنوت نمی خوانیم.
در پایان رکعت دوم، ابتدا به رکوع می رویم و سپس قنوت می خوانیم.	در پایان رکعت دوم قنوت می خوانیم و سپس به رکوع می رویم.

این آیه را بخوانید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ (جمعه، ۹)
ای کسانی که ایمان آورده اید، هنگامی که نماز جمعه برگزار می شود به سوی آن بشتابید.

به نظر شما، چرا به شرکت در نماز جمعه، این قدر سفارش شده است؟
درباره ی دین و اخلاق در خطبه های نماز جمعه صحبت می شود.
نمازگزاران از اوضاع کشور و جهان اسلام باخبر می شوند.
اتحاد و همدلی مردم با یکدیگر بیشتر می شود.
نمازگزاران برای مسلمانان جهان و مردم به صورت دسته جمعی دعا می کنند.

مراحل غسل را به ترتیب شماره گذاری کنید.

با توجه به کارهای خوبی که باید روز جمعه انجام دهید، یک برنامه‌ی مناسب برای خودتان بنویسید.

ردیف	زمان	نوع فعالیت
۱	۹ صبح	نظافت و پاکیزگی
۲	۱۱ صبح	رفتن به نماز جمعه با پدر و مادر
۳	۳ بعد از ظهر	تماشای کارتون و فیلم
۴	۵ بعد از ظهر	رفتن به خانه‌ی پدر بزرگ
۵	۸ بعد از ظهر	خواندن نماز و دعا

روزهای جمعه، دعا می‌کنیم که ...

امام مهربان و امام خوبی‌ها که همه‌ی ما چشم به راه ایشان هستیم، بیاید و با آمدنش جهان را گلستان کند، دعا می‌کنم که برای دیدن آفتاب رویش زنده باشم تا بتوانم در کنارش باشم و به ایشان خدمت کنم.

صفحه ۵۴ کتاب درسی

هر یک از این کارها در کدام رفتار شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟
 نهمت (فرهاد) غیبت (فرهاد)

این کارهای زشت، چه نتایجی می‌تواند به دنبال داشته باشد؟
 ناراحت کردن دیگران، به خطر افتادن آبروی دیگران
 آسیب رساندن به دیگران، شکستن دل دیگران و شرمندگی

صفحه ۵۵ کتاب درسی

مفهوم هر یک از آیات زیر در رفتار کدام یک از شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟ به آن وصل کنید.

لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ ... وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ (حجرات، ۱۱)
 یکدیگر را مسخره نکنید ... و القاب زشت روی یکدیگر نگذارید.

وَالْكَافِرِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (آل عمران، ۱۳۴)
 (نیکوکاران کسانی هستند) که خشم خود را فرو می‌برند و خطاهای دیگران را می‌بخشند.

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ (مائده، ۲)
 در کارهای بد، به یکدیگر کمک نکنید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ (حجرات، ۱۲)
 ای کسانی که ایمان آوردید! از بسیاری از گمان‌ها بپرهیزید؛ چرا که بعضی از گمان‌ها گناه است.

فرهاد

امین

رضا

صفحه ۵۵ کتاب درسی

کفت و گفتید

به نظر شما بهترین روش برخورد با کسی که پیش ما از دیگران بدگویی می کند، چیست؟
از او بخواهیم که این کار را انجام ندهد و آن مکان را ترک کنیم.

صفحه ۵۶ کتاب درسی

ایستگاه فکر

اگر کسی لقب زشتی به من نسبت دهد، ناراحت می شوم و از او خواهش می کنم که دیگر آن را تکرار نکند.
اگر عیب یا اشتباهی در رفتار یکی از دوستانم باشد، دوستانه و در جای خلوت به او اشتباهش را تذکر می دهم و از او می خواهم که اشتباه خود را اصلاح کند و دیگر آن را انجام ندهد.

صفحه ۵۶ کتاب درسی

به کار ببندیم

دوست دارم زبان من دیگران را اذیت نکند؛ بنابراین ...

تهمت نمی زنم. غیبت نمی کنم. دروغ نمی گویم. سخن زشت به کار نمی برم.

صفحه ۵۷ کتاب درسی

کامل کنید

چه کارهایی را خدا نمی پسندد؟

آن ها را رنگ آمیزی کنید.

تهمت زدن	شکر گزار بودن		دعوا کردن با دیگران	سخن خوب گفتن	احترام به دیگران		ناشکر بودن	جواب سلام دادن
راست گویی		سلام کردن			نرم و خوب سخن گفتن			
بدگویی کردن از دیگران	دعا برای دیگران	سخن بیهوده گفتن	طعنه زدن	با ادب سخن گفتن	دنبال عیب دیگران بودن و عیب جوایی کردن	پر خاشا نکردن به دیگران	آبی گفتن به پدر و مادر	
			دروغ گفتن					
خبرچینی کردن	عصبانی نشدن		حمایت از مظلوم		تشویق کردن ظالم			
	مسخره کردن	تشکر از دیگران	القاب زشت به کار بردن	عیب جوایی نکردن	خبرچینی نکردن			

کلمه‌ی مشاهده شده را در جای خالی قرار دهید:

امام صادق علیه السلام:

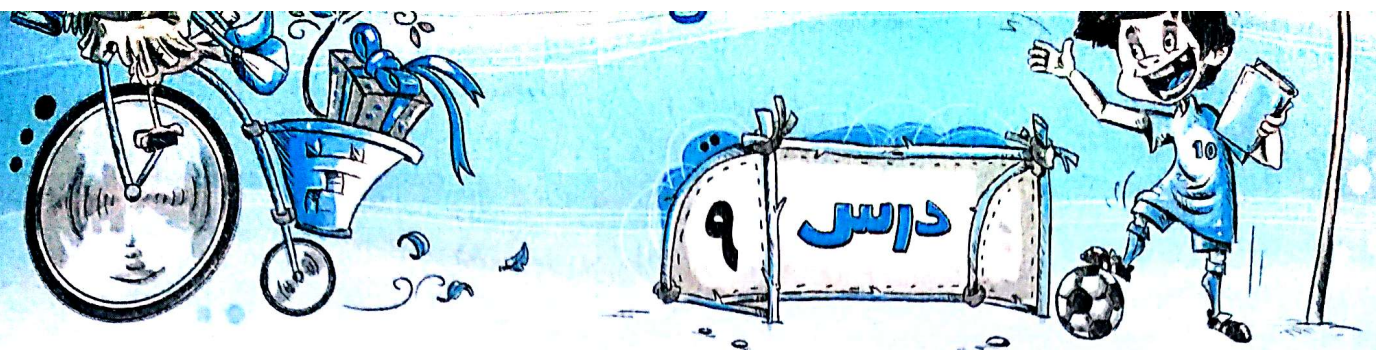
«بدترین مردم نزد خدا کسی است که مردم از شرّ زبان او در امان نیستند.»

صفحه‌ی ۵۷ کتاب درسی

اگر من به جای فرهاد بودم از امین می پرسیدم که چرا دو چرخه‌ام را به زمین انداخته است.

اگر من به جای رضا بودم از فرهاد می خواستم که قبل از عصبانی شدن علت را از امین بپرسد و بدون دلیل به او تهمت نزنند.

صفحه ۶۲ کتاب درسی

با شنیدن نام عید غدیر به یاد چه چیزهایی می‌افتید؟ چرا؟ آن‌ها را یادداشت کنید.

حضرت علی (ع) - جشن - جانشینی - حضرت محمد (ص)

صفحه ۶۳ کتاب درسی

این عبارت‌ها را بخوانید.

مدیر مدرسه‌ی ما وقتی برای مدت کوتاهی به مسافرت می‌رود، معاون مدرسه را به جای خود تعیین می‌کند تا مانند او به کارهای مدرسه رسیدگی کند و بی‌نظمی در مدرسه به وجود نیاید.

مادرم وقتی می‌خواهد برای مدتی از خانه خارج شود، به خواهر بزرگ‌ترم سفارش می‌کند مانند او به امور منزل و کارهای من و برادر کوچکم رسیدگی کند تا مشکلی برای ما به وجود نیاید.

با توجه به آنچه خواندیم، فکر می‌کنید چرا لازم بود پیامبر اسلام برای خود جانشینی انتخاب کند؟

برای این که بعد از ایشان بین مردم اختلاف و مشکلی سر جانشینی پیش نیاید و بعد از او امت اسلام دچار بی‌نظمی و هرج و مرج نشود.

صفحه ۶۳ کتاب درسی

داستان را بخوانید و به سؤال پاسخ دهید:

آیه‌ای نازل شد: **وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ** (شعراء، ۲۱۴)

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمان یافته بود تا خویشاوندان نزدیک خود را به دین اسلام دعوت کند؛ آن‌ها را به مهمانی دعوت کرد؛ بعد از ناهار و پذیرایی رو به آن‌ها کرد و گفت: من برای شما بهترین دین را آورده‌ام.

من خوبی شما را می‌خواهم. پروردگار به من دستور داده است تا شما را به سوی او هدایت کنم. کدام یک از شما مرا در این راه کمک می‌کند تا جانشین من در بین شما باشد؟

در این میان جز یک نوجوان چیزی نگفت آن نوجوان حضرت علی علیه‌السلام بود.

چه ارتباطی میان این داستان و این جمله پیامبر هست که فرمود:

مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ

چون حضرت علی (ع) اولین مردی بود که به دین اسلام ایمان آورد و به دستور ایشان عمل کرد و با این کار خود نشان داد که می‌تواند بهترین فرد برای جانشینی پیامبر باشد. چرا که از ابتدا با پیامبر همراه بوده است.

صفحه ۶۴ کتاب درسی

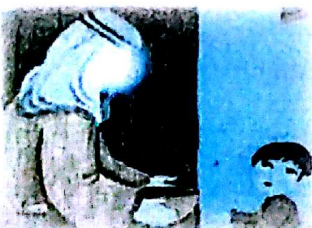
هر آیه به کدام تصویر مربوط است؟

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي (مائده، ۳)
امروز دین شما را کامل و نعمت را بر شما تمام کردم.

و يُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا (انسان، ۸)
غذای خود را با این که به آن نیاز داشتند، به فقیر و یتیم و فرد گرفتار بخشیدند.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ (مائده، ۵۵)
سرپرست شما، تنها خداست و پیامبر او و مؤمنانی که نماز را برپا می‌دارند و در حال رکوع به نیازمندان می‌بخشند.

همراه با دوستانم برای عید غدیر جشنی باشکوه در مدرسه یا محله برگزار می کنیم.

برگزاری این جشن زیبا چه مراحل دارد؟

۱. تزئین مکان جشن

۲. دعوت از شرکت کنندگان و آماده کردن برنامه های جشن

۳. تهیه وسایل لازم برای جشن

چه وظایفی تعیین می شود؟

۱. تعیین مسئول برای تزئین مکان جشن

۲. تعیین مسئول برای تهیه وسایل جشن و دعوت از شرکت کنندگان

۳. تعیین گروهی برای آماده کردن برنامه های جشن

برنامه های جشن ما چیست؟

۱. خواندن قرآن و سرود

۲. اجرای نمایش

۳. دادن هدیه و تقدیر از دانش آموزانی که سید هستند.

درباره ی آداب روز عید غدیر تحقیق کنید و برای دوستانتان در کلاس بخوانید.

مردم این روز را جشن می گیرند و کوچه ها و خیابان ها را تزئین و چراغانی می کنند و عید را به یکدیگر تبریک می گویند. به دیدار دوستان و آشنایان می روند به ویژه به دیدار افرادی که سید هستند می روند و آن ها نیز به کسانی که به دیدارشان می روند، عیدی می دهند و با شکلات و شیرینی از آن ها پذیرایی می کنند.

صفحه ۶۹ کتاب درسی

به نظر شما زیباترین قسمت داستان کجا بود؟ چرا؟ آن قسمت که پدر گفت: سامرا پنجاه و پنج سال پایتخت حاکمان عباسی بوده است اما بنی عباس با آن همه قدرت و ثروت فراموش شدند و کسی از آن ها به نیکی یاد نمی کند، ولی زائران مثل پرستو از همه جای دنیا عاشقانه به سوی مرقد نورانی امام هادی و فرزند عزیزشان می آیند.

چون این قسمت از داستان نشان داد که قدرت و ثروت نمی تواند در میان مردم عامل خوبی و نیکی باشد، بلکه این ایمان و رفتار و کردار انسان است که می تواند او را در نزد همه عزیز و محترم کند.

صفحه ۷۰ کتاب درسی

با توجه به متن درس، چند نمونه از ویژگی های امام هادی علیه السلام را بنویسید.

کمک به نیازمندان، مهربانی، هوش و استعداد، عالم و با ایمان
دوست دارید کدام یک از این ویژگی ها را شما هم داشته باشید؟ همه ی این ویژگی ها

صفحه ۷۰ کتاب درسی

مجری اخبار اعلام کرد:

«قهرمان معلول ایرانی، امروز نشان های طلای خود را به بیماران نیازمند اهدا کرد.»
به نظر شما این رفتار با کدام یک از داستان های درس ارتباط دارد؟ داستان تقسیم گوسفندان به نیازمندان

صفحه ۷۱ کتاب درسی

ای امام مهربانم! شما وقتی می فهمیدی یکی از دوستانت مشکلی دارد یا به چیزی نیاز دارد با مهربانی به او کمک می کردی تا مشکلتش برطرف شود.

با اینکه دشمنانت دوست نداشتند مردم را هدایت کنی اما با همه‌ی سختی‌ها و رنج‌ها از ارشاد مردم دست بر نمی‌داشتی.

دوست دارم من هم مانند شما مهربان باشم و به افرادی که نیازمند هستند، کمک کنم.
ای کاش در آن روزها پیش شما بودم و در کلاس‌های درس شما شرکت می‌کردم و از سخنان شما استفاده می‌کردم.

صفحه‌ی ۷۱ کتاب درسی

از این نوشته، چه برداشتی دارید؟ با دوستانتان در گروه گفت‌وگو کنید.

چه دوران سخت و خفقانی بود!

متوکل، مرقد امام حسین علیه‌السلام، جد بزرگ امام هادی علیه‌السلام را تخریب کرد؛ عده‌ی زیادی از نسل پیامبر و دوستان ایشان را به زندان انداخت؛ به شاعران پول زیادی می‌داد تا در شعرهای خود به امامان بی‌احترامی کنند؛ بیت‌المال مسلمانان را صرف خوش‌گذرانی خود می‌کرد و دائماً امام هادی علیه‌السلام را مورد آزار و اذیت قرار می‌داد. ولی امام که نوجوانی بیش نبود با توکل به خداوند از تلاش و راهنمایی مردم دست برداشت.

امام با همه‌ی سختی‌ها و رنج‌ها از راهنمایی و ارشاد مردم دست برداشت و تسلیم زور و ستم متوکل نشد و همچنین با توکل به خداوند بزرگ و داشتن اراده‌ی قوی به رسالت خود ادامه داد.

صفحه‌ی ۷۲ کتاب درسی

این سخن از امام هادی علیه‌السلام و داستانی را که در ادامه آمده است، بخوانید.

امام هادی علیه‌السلام: به جای اینکه برای عدم موفقیت‌های گذشته حسرت و اندوه بخوری، با داشتن تصمیم و اراده‌ی قوی، آن‌ها را جبران کن.

دو ماه است برای شرکت در مسابقات علمی مدرسه خود را آماده می‌کنم. روز مسابقه فرا می‌رسد. همه‌ی بچه‌ها آماده و سرحال در سالن مدرسه حاضر می‌شوند. مسابقات ۳ ساعت به طول می‌انجامد و نزدیک ظهر به پایان می‌رسد ...

روز موعود فرا می‌رسد. قرار است افراد برتر معرفی شوند.
نام افراد اول تا سوم خوانده می‌شود؛ اما ...
خدایا! چرا من انتخاب نشدم؟

با ناراحتی در گوشه‌ی حیاط نشستیم و به فکر فرو رفتیم؛ با خود فکر کردم نباید حسرت و اندوه گذشته را بخورم و باید تصمیم بگیرم که با اراده‌ای قوی‌تر و تلاش بیش‌تر برای موفقیت در آینده برنامه‌ریزی کنم.

صفحه‌ی ۷۳ کتاب درسی

کدام یک از خانه‌های جدول زیر با یکدیگر مرتبط است؟ آن‌ها را یک رنگ کنید.

امام حسن عسکری علیه‌السلام	امام هادی علیه‌السلام	خلیفه‌ی ستمگر	محل شهادت
یکی از شاگردان	امام دهم	نام پدر	نام فرزند
متوکل	عبدالعظیم حسنی	امام جواد علیه‌السلام	سامرا

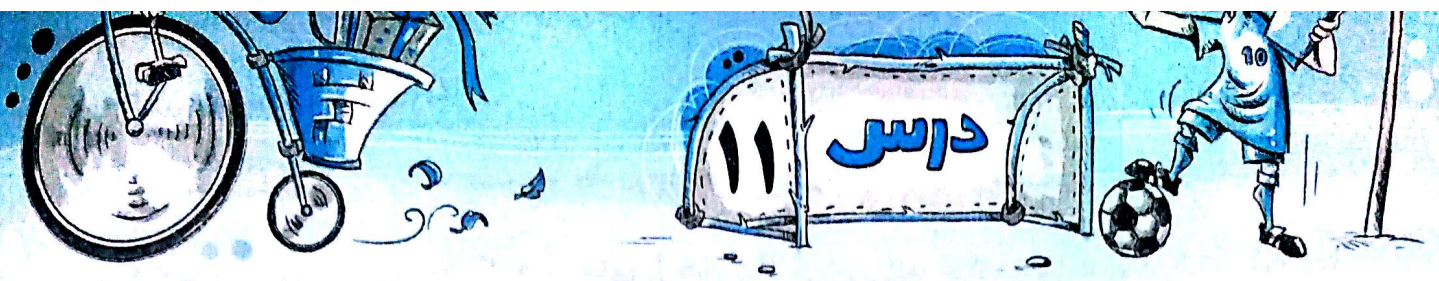
صفحه‌ی ۷۳ کتاب درسی

تاریخ تولد و شهادت امام هادی علیه‌السلام را از روی تقویم پیدا کنید و آن را در اینجا بنویسید.

روز تولد: ۱۵ ذی‌الحجه

روز شهادت: ۳ رجب

صفحه ۷۷ کتاب درسی

برایم بگو

این درس درباره‌ی کدام امام ما است؟ امام حسن عسکری (ع)

با توجه به داستان درس، صفت‌ها و ویژگی‌های ایشان را بنویسید. خوش اخلاق، نیکوکار، پرهیزگار، با ایمان

صفحه ۷۷ کتاب درسی

گفت و گو کنید

چرا خلیفه‌ی عباسی از آزادی امام حسن عسکری علیه‌السلام و ارتباط او با مردم می‌ترسید؟ برای اینکه ایشان مردم را راهنمایی و هدایت می‌کردند و قدرت خلیفه‌ی عباسی به خطر می‌افتاد و نمی‌توانست بر مردم حکومت کند.

صفحه ۷۷ کتاب درسی

تدبر کنیم

این سخن از امام حسن عسکری علیه‌السلام را بخوانید.

بهترین دوست تو کسی است که اشتباه تو را فراموش کند و نیکی تو را از یاد نبرد.

چه ارتباطی میان این سخن و این جمله وجود دارد: «همیشه نیمه‌ی پر لیوان را ببین.» نیمه‌ی پر لیوان همان خوبی‌ها و نیکی‌های مردم است و نیمه‌ی خالی لیوان همان اشتباهات آن‌هاست که باید همیشه طبق فرمایش امام حسن عسکری (ع) همان نیمه‌ی پر لیوان را ببینیم و اشتباه دیگران را نادیده گرفته اما نیکی آن‌ها را از یاد نبریم.

صفحه ۷۸ کتاب درسی

کامل کنید

اگر من به زیارت امام هادی علیه‌السلام و امام حسن عسکری علیه‌السلام در سامرا بروم سلام و درود به آن می‌فرستم و از نزدیک آن‌ها را زیارت می‌کنم و برای تمام مسلمانان دعا می‌کنم.

به نظر من چیزی که باعث می‌شد امام حسن عسکری علیه‌السلام در زندان‌های تنگ و تاریک امیدوار باشد این بود که با خدا راز و نیاز می‌کردند و غرق نیایش بودند و می‌دانستند که خدای بزرگ همیشه و در همه جا ایشان را یاری می‌کند.

متن زیر را بخوانید.

سال‌ها بود که در خانه‌ی امام حسن عسکری علیه‌السلام مشغول به خدمت بودم. روزی امام، مهمانی از کشور روم داشت. او با امام به زبان رومی سخن می‌گفت و پاسخ می‌شنید. بسیار تعجب کردم. امام حسن عسکری علیه‌السلام در مدینه به دنیا آمده بود؛ پس چگونه این اندازه به زبان رومی مسلط بود؟

روزها گذشت، بار دیگر در خدمت امام بودم و ایشان مهمانی فارس زبان و ترک زبان داشت. در نهایت تعجب دیدم امام با هر کدام به زبان خودشان سخن می‌گوید. از آنچه مشاهده می‌کردم، حیرت زده شده بودم ... این متن به کدام ویژگی امام حسن عسکری علیه‌السلام اشاره می‌کند؟

اخلاق خوب و ارتباطش با مردم و داشتن دانش زیاد

فکر می‌کنید چرا ایشان از این ویژگی برخوردار بودند؟

چون با اخلاق خوب خود با همه‌ی مردم ارتباط برقرار می‌کردند و از دانش زیادی نیز برخوردار بودند.

با کمک اعضای خانواده درباره‌ی این تصاویر، متنی کوتاه بنویسید و در کلاس بخوانید.

حرم حضرت امام حسن عسکری (ع) در سامرا یکی از شهرهای زیارتی کشور عراق می‌باشد که همه ساله مردم زیادی از ایران برای زیارت این امام به این شهر می‌روند. در سال ۱۳۸۴ حرم ایشان توسط دشمنان در جنگ‌های داخلی عراق مورد هجوم قرار گرفت و قسمت‌هایی از آن تخریب شد که در سال‌های بعد با همت مردم ایران بازسازی شد و هم‌اکنون نیز این حرم مانند قبل زیارتگاه مردم ایران می‌باشد.

اطلاعات زیر را درباره‌ی زندگی امام حسن عسکری علیه‌السلام جمع‌آوری کنید و به کلاس گزارش دهید.

نام: حسن

نام پدر: امام هادی (ع)

مدت امامت: ۶ سال

دشمنان ایشان: خلفای عباسی

محل تولد: مدینه

نام پدر بزرگ: امام جواد (ع)

شهرهایی که در آن زندگی کرده‌اند؟ سامرا، مدینه

محل دفن: سامرا

نام
بنی
کی
به آن
دین
به جا

Scanned by CamScanner

صفحه ۸۳ کتاب درسی

چه شباهت‌هایی میان امام زمان عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ و خورشید پشت ابر وجود دارد؟
آن‌ها را در جدول زیر بنویسید.

خورشید پشت ابر	امام زمان عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ
بالاخره زمانی از پشت ابر بیرون می‌آید.	بالاخره زمانی غیبت ایشان تمام می‌شود و ظهور می‌کند.
هر چند مردم آن را نمی‌بینند از نور و فواید آن بهره‌مند می‌شوند.	هر چند مردم ایشان را نمی‌بینند ولی از وجود ایشان بهره می‌برند.
وقتی خورشید از پشت ابر بیرون می‌آید، همه جا را روشن می‌کند.	با ظهورش همه‌ی جهان را گلستان و پر از عدل و داد می‌کند.

صفحه ۸۴ کتاب درسی

پاسخ این سؤالات را در متن پیدا کنید و خانه‌های آن را رنگ بزنید؛ چه می‌بینید؟

۱. یکی از لقب‌های حضرت مهدی عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ است که وقتی آن را می‌شنویم به احترام ایشان می‌ایستیم:
قائم

۲. یکی از لقب‌های امام زمان عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ به معنای هدایت شده: مهدی

۳. از لقب‌های امام زمان عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ به معنای صاحب عصر و زمان: ولی عصر

۴. از لقب‌های امام زمان عَجَلُ اللّٰهُ فَرَجَهُ به معنای یاری شده: منصور

ق	ر	ع	ی	و	ن	م
ا	ک	ت	ب	ل	ز	ن
د	ب	ا	ل	ی	ع	ص
م	ه	د	ی	ع	ب	و
چ	س	ت	ز	ص	ذ	ر
ح	ج	ت	ظ	ر	چ	

آنچه می بینید با موضوع درس چه ارتباطی دارد؟

عدد ۱۲ را می بینیم که این درس هم در مورد امام زمان (عج) دوازدهمین امام شیعیان است.

صفحه ۸۵ کتاب درسی

به این سؤالات درباره‌ی امام زمان عَجَلُ اللّٰهِ فَرَجَهُ پاسخ دهید. پاسخ‌ها را به ترتیب شماره‌ها به صورت عمودی

در جدول قرار دهید و رمز را از قسمت مشخص شده، بخوانید؛ این کلمه با امام زمان چه ارتباطی دارد؟

۱. نام عمه‌ی ایشان؟ حکیمه خاتون

۲. چندمین امام؟ دوازدهمین

۳. نام مادر؟ نرجس

۴. اولین کلامی که پدر در گوش راست فرزند گفت؟ اذان

۵. محل تولد؟ سامرا

۶. چندمین معصوم؟ چهاردهمین

رمز: امام حسن عسکری

امام حسن عسکری (ع)، ایشان پدر بزرگوار امام زمان (عج) می باشند.

هر یک از این ویژگی های امام زمان علیه السلام به کدام یک از پیامبران شباهت دارد؟

تولد مخفیانه: حضرت موسی (ع)

عمر طولانی: حضرت نوح (ع)

چهره و رفتار: پیامبر اکرم (ص)

مهدی جان!

ای امام مهربان ما!

خوب می دانم که از حال ما با خبری؛ همیشه به فکر ما هستی و برای ما دعا می کنی.

کارهای خوب ما تو را خوشحال می کند و کارهای بد ما تو را ناراحت!

با تو عهد می بندم ...

تلاش کنم تا کارهای خوب انجام دهم و با کارهای خوب خود شما را خوشحال کنم و برای آمدنت دعا کنم.

با تمام توانم برای آمدنت تلاش می کنم تا فردی لایق و شایسته باشم تا در زمان ظهورت بتوانم در کنار شما خدمت کنم.

صفحه‌ی ۹۱ کتاب درسی

چه نمونه‌های دیگری از این کوچک‌های بزرگ سراغ دارید؟
از دست دادن وقت و زمان - از دست دادن فرصت‌ها و ...

صفحه‌ی ۹۱ کتاب درسی

با گفت‌وگو در گروه و کمک آموزگار، نمونه‌هایی از اسراف را در مدرسه‌ی خود فهرست، و راه‌حل‌های جلوگیری از آن‌ها را پیشنهاد کنید.

شماره	نمونه‌هایی از اسراف در مدرسه	راه‌حل پیشنهادی
۱	اسراف در مصرف کاغذ	کاغذهای باطله را دور نریزیم و آن‌ها را برای بازیافت جدا کنیم.
۲	اسراف در مصرف برق	وقتی از کلاس بیرون می‌رویم چراغ‌های کلاس را خاموش کنیم.
۳	اسراف در مصرف آب	شیرهای آب را بیهوده باز نگذاریم.
۴	اسراف در مصرف خوراکی‌ها	مواد غذایی و میوه به اندازه‌ی لازم به مدرسه بیاوریم.

صفحه‌ی ۹۱ و ۹۲ کتاب درسی

این آیه را بخوانید و به پرسش پاسخ دهید.

وَلَا تُسْرِفُوا، إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (اعراف، ۳۱)
اسراف نکنید، زیرا خدا اسراف‌کاران را دوست ندارد.

با توجه به جمله‌ی زیر در هر یک از این موارد، اسراف چگونه روی می‌دهد؟

اسراف نکردن یعنی درست مصرف کردن و درست مصرف کردن یعنی به جا و به اندازه مصرف کردن

تماشای تلویزیون: وقتی در حال انجام کاری هستیم و تلویزیون را تماشا نمی‌کنیم اما تلویزیون روشن است.

در نتیجه برق بی‌هوده مصرف می‌شود و عمر تلویزیون نیز کوتاه می‌شود.

بازی‌های رایانه‌ای: وقتی بیش از اندازه و بدون توجه به زمان بازی رایانه‌ای انجام می‌دهیم. در نتیجه وقت

و زمان خود را برای کارهای دیگر از دست داده‌ایم.

وضو و غسل: وقتی که وضو می‌گیریم یا غسل می‌کنیم شیر آب را بی‌هوده باز بگذاریم در نتیجه در مصرف

آب اسراف کرده‌ایم و بی‌هوده آب را هدر داده‌ایم.

اسراف در هر کدام چه نتایجی را به دنبال خواهد داشت؟ در توضیحات بالا گفته شده است.

صفحه ۹۲ کتاب درسی

از این تصویرها چه برداشت‌هایی دارید؟

استفاده از لامپ‌های پر مصرف چندین برابر لامپ‌های

کم مصرف برق را مصرف می‌کند، بنابراین با استفاده از

لامپ کم مصرف به جای لامپ‌های پر مصرف می‌توانیم

خیلی زیاد در مصرف برق صرفه‌جویی کنیم.

استفاده از اتومبیل‌های شخصی موجب آلودگی و

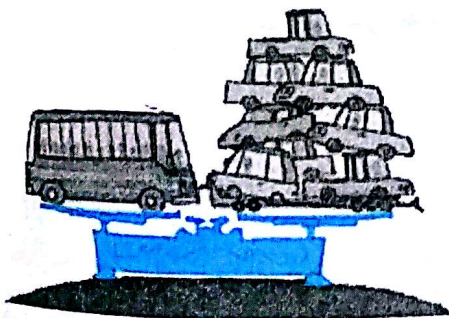
ترافیک بیشتر در شهر می‌شود اما استفاده از اتوبوس

می‌تواند تعداد ورود اتومبیل‌های شخصی را به داخل

شهر کمتر کند بنابراین موجب آلودگی و ترافیک کمتر

در شهرها می‌شود و همچنین در مصرف بنزین نیز

صرفه‌جویی خواهد شد.

با توجه به سخن پیامبر، در هر یک از موارد زیر چگونه باید عمل کنیم؟
پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله:

هرگز آب را اسراف نکنید؛ هر چند در کنار نهر جاری باشد.

روز جمعه است و دوست دارم ساعت‌ها بازی کنم اما در این صورت وقت و زمان خود را اسراف کرده‌ام و به کارهای دیگر نمی‌توانم برسم.

تعطیلات تابستان است و می‌خواهم همه‌ی برنامه‌های تلویزیون را تماشا کنم اما باید برنامه‌ریزی مناسب داشته باشم تا از تعطیلات خود به خوبی استفاده کنم و فرصت‌ها را از دست ندهم.

مدام کوچک شده است ولی هنوز در دستم جا می‌شود؛ دوست دارم از مداد جدیدی استفاده کنم که پدرم برایم خریده است ولی تا جایی که امکان دارد از مدادم استفاده می‌کنم تا اسراف نشود و بعد به سراغ مداد جدیدم می‌روم.

فهرستی از مواردی را که در خانه‌ی شما از اسراف جلوگیری می‌شود با کمک اعضای خانواده تهیه کنید و در کلاس بخوانید.

۱. جمع‌آوری کاغذهای باطله در یک جا و دادن آن به مأموران شهرداری برای بازیافت

۲. خاموش کردن لامپ‌های اضافی در خانه

۳. شستن اتومبیل و حیاط خانه با استفاده از آب آشامیدنی

این آیه را بخوانید.

صفحه ۹۶ کتاب درسی

هیچ گاه بر ستمگران تکیه نکنید.

وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا (هود، ۱۱۳)

این آیه به کدام ویژگی امام خمینی (ره) اشاره می کند؟ در این باره با دوستانتان گفت و گو کنید.
وابسته نبودن به قدرت های جهانی و مبارزه با ظلم و ستم و ایستادگی در مقابل ستمگران

صفحه ۹۶ کتاب درسی

امام خمینی (ره) چه کارهایی انجام داده اند که نشان دهنده ی الگو گرفتن ایشان از پیامبران و امامان است؟
مردم را به سوی احکام و ارزش های اخلاقی دعوت می کردند، به دستورات اسلام توجّه داشتند، در برابر ظلم و ستم ایستادگی می کردند و با ستمگران مبارزه می کردند.

صفحه ۹۶ کتاب درسی

چه ارتباطی میان تصویر و جمله ی امام درباره ی اسرائیل وجود دارد؟ چون اسرائیل به مظلومان جهان به ویژه مردم فلسطین ستم می کند و مردم بی دفاع را می کشد، امام خمینی فرمودند اسرائیل باید از بین برود.
یعنی باید در مقابل ظلم و ستم آن ها ایستادگی کرد تا ظالمان و ستمگران نابود شوند و از بین بروند.

صفحه ۹۷ کتاب درسی

جمله ای از امام خمینی (ره) در ابتدای کتاب درسی آمده است؛ آن را اینجا بنویسید. چگونه می توانیم به این سفارش امام عمل کنیم؟

فرزندان عزیزم

«امید است با نشاط و خرمی درس هایتان را خوب بخوانید. اطاعت و خدمت پدران و مادرانتان را غنیمت

شمارید و آن‌ها را از خود راضی کنید و به معلّم‌هایتان احترام زیاد بگذارید. سعی کنید برای اسلام و جمهوری اسلامی و کشورتان مفید باشید.»

با درس خواندن و تلاش و کوشش می‌توانیم به این سفارش امام خمینی (ره) عمل کنیم.

صفحه‌ی ۹۹ کتاب‌درسی

هر یک از این خاطره‌ها به کدام ویژگی امام اشاره می‌کند؟ عبادت و پرهیزگاری - نشاط و توجّه به سلامتی کدام یک از این ویژگی‌ها را بیشتر دوست دارید؟ چرا؟

هر دورا چون هر کدام در جای خود مناسب هستند و توجّه به آن‌ها در زندگی لازم است.

کدام یک از این خاطره‌ها با این پیام قرآنی ارتباط دارد؟

فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ... (مَزْمَل، ۲۰) به هر اندازه که می‌توانید قرآن بخوانید.

قرآن خواندن امام خمینی که روزانه چند مرتبه قرآن می‌خواندند.

صفحه‌ی ۱۰۰ کتاب‌درسی

با توجّه به این سخن از مقام معظم رهبری، چرا مردم رهبری امام خمینی (ره) را پذیرفتند؟

مقام معظم رهبری: «عشق به امام خمینی، عشق به همه‌ی خوبی‌هاست.»

امام خمینی (ره): همه‌ی مردم را دوست داشتند.

به نماز اهمیت فراوان می‌دادند. قرآن می‌خواندند.

به دستورات اسلام توجه داشتند و مردم را نیز به آن‌ها سفارش می‌کردند.

در کارهای خانه به افراد خانه کمک می‌کردند. در برابر ظلم و ستم ایستادگی می‌کردند.

عالمی بزرگ و دلیر بودند.

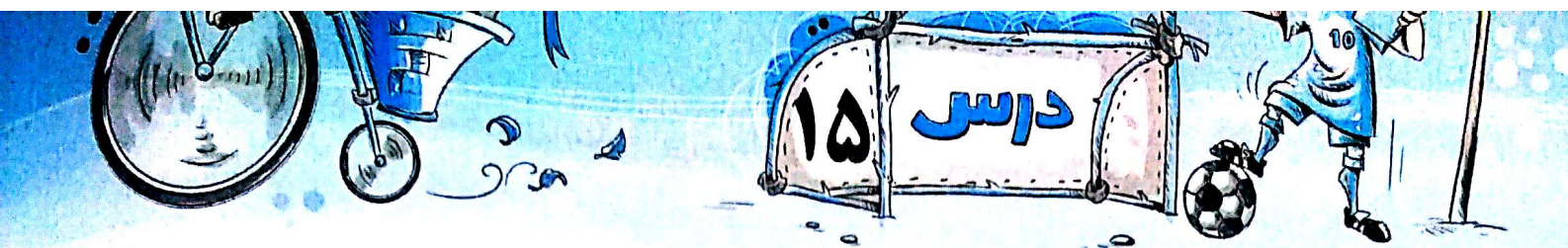
صفحه‌ی ۱۰۱ کتاب‌درسی

با کمک اعضای خانواده و مطالبی که در این درس از زندگی امام خمینی (ره) یاد گرفتید، ایشان را در چند

جمله توصیف کنید. امام خمینی عالمی دلیر و بزرگ بودند که با مقابله در برابر ظالمان و ستمگران حکومت

شاه را سرنگون کردند و عزّت، آزادی و آزادگی را برای مردم ایران به ارمغان آوردند.

صفحه ۱۰۶ کتاب درسی

آنچه در این تصویر می بینید با پیروزی انقلاب اسلامی ایران چه ارتباطی دارد؟
مردم ایران به رهبری امام خمینی (ره) در مقابل ظلم و ستم شاهنشاهی ایستادند و شاه که دید در مقابل مردم نمی تواند بایستد از ایران رفت و امام خمینی به ایران آمدند و در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ انقلاب اسلامی پیروز شد. و بعد از رحلت امام خمینی (ره) رهبری انقلاب به حضرت آیت الله خامنه ای سپرده شد.

صفحه ۱۰۶ کتاب درسی

این آیه را بخوانید. مفهوم آیه با کدام موضوع درس ارتباط دارد؟

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا (آل عمران، ۱۰۳)

به ریسمان الهی چنگ بزنید و متفرق نشوید.

وحدت و اتحاد مردم در پیروزی انقلاب اسلامی و جنگ با دشمن

صفحه ۱۰۷ کتاب درسی

این شعر را بخوانید:

ما برای آنکه ایران گوهری تابان شود،

خون دل ها خورده ایم

ما برای جاودانه ماندن این عشق پاک،

رنج دوران برده ایم

با توجه به محتوای درس، چه کسانی برای پیروزی و حفظ انقلاب اسلامی ایران، رنج و زحمت بسیاری کشیدند؟
رهبر کبیر انقلاب (امام خمینی) و همه ی مردم ایران به خصوص کسانی که در این راه شهید شدند.

گفت‌وگو کنید

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

تلاش و رشادت نوجوانان سال ۱۳۵۷ در کنار بزرگ‌ترها باعث تولد انقلاب شد. نقش بچه‌های امروز در حفظ این انقلاب چیست؟ با درس خواندن، تلاش و کوشش و همچنین زنده نگه داشتن یاد و خاطره‌ی شهدا و ادامه‌ی راه ایشان در حفظ انقلاب کوشا باشند.

ایستگاه خلاقیت

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

اگر قرار باشد در مدرسه‌ی شما جشنی به مناسبت دهه‌ی فجر برپا شود، برای برگزاری آن، چه پیشنهادهایی دارید و خود چه نقشی در آن به عهده می‌گیرید.

با مربی پرورشی مدرسه و معلم خود مشورت کنید.

پیشنهادهای گروه ما برای برگزاری جشن:

۱. تزئین کلاس‌ها و سالن مدرسه

۲. اجرای سرود، نمایش و برنامه‌های جذاب و شاد و تهیه‌ی روزنامه دیواری

۳. پذیرایی از دانش‌آموزان و مسئولان مدرسه

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

با خانواده

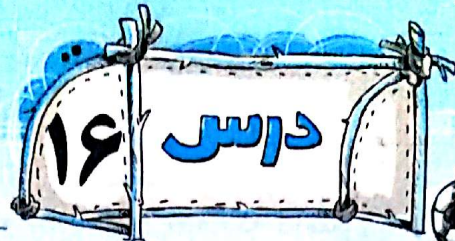
از بزرگ‌ترهای خود سؤال کنید چه شعارهایی را از راهپیمایی سال ۵۷ به یاد دارند. چند نمونه را در کلاس ارائه کنید.

استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

مرگ بر شاه

نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی

ای شاه خائن آواره گشتی، خاک وطن را ویرانه کردی

صفحه ۱۱۳ کتاب درسی

آیا نادر و دوستانش می‌توانستند از بررسی روزنامه دیواری خود توسط داوران جلوگیری کنند؟ خیر

صفحه ۱۱۳ کتاب درسی

این حدیث را بخوانید.

امام علی علیه السلام می‌فرماید: **الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ؛ وَغَدًا حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ**
این دنیا، جای انجام دادن کارها است و حسابرسی در آن وجود ندارد؛ اما روز قیامت، روز
حسابرسی اعمال است و کار کردن در آن وجود ندارد.

چرا یکی از نام‌های روز قیامت، «یوم الحساب» است؟ چون در آن روز به حساب اعمال و کارهای انسان‌ها
رسیدگی می‌شود.

صفحه ۱۱۴ کتاب درسی

چه ارتباطی میان داستان «روزنامه‌های دیواری» و «یوم الحساب» وجود دارد؟ همانطور که بچه‌ها برای درست
کردن روزنامه دیواری کوتاهی کردند و زمان را از دست دادند و باعث پشیمانی آن‌ها شد. بعضی از انسان‌ها
نیز در این دنیا در انجام دادن کارهای خوب کوتاهی می‌کنند و فرصت جبران آن را دیگر ندارند و در روز
قیامت که به اعمال آن‌ها رسیدگی می‌شود پشیمان و ناراحت هستند.

صفحه ۱۱۵ کتاب درسی

این حدیث را بخوانید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله: **حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَحَاسِبُوا**
پیش از اینکه به حساب شما رسیدگی شود، به حساب خود برسید.

چه ارتباطی میان این حدیث و فعالیت قبل، وجود دارد؟

یعنی ما خودمان در این دنیا برای کارهای خود کارنامه‌ای داشته باشیم و آن‌ها را قبل از این که روز قیامت به آن رسیدگی شود، خودمان بررسی کنیم تا بتوانیم فرصت جبران داشته باشیم.

صفحه ۱۱۵ کتاب درسی

این دعای قرآنی را بخوانید:

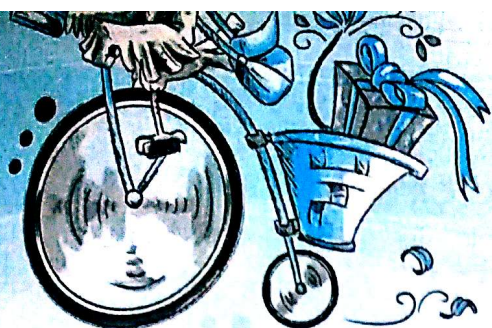
رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (قمر، ۴۹)

پروردگارا! مرا و پدر و مادرم و همه‌ی مؤمنان را در روز حساب، ببخش و بیامرز.

شما برای آن روز چه دعاهایی می‌کنید؟

خدایا کمک کن تا در این دنیا بتوانم هر چه بیشتر کارهای خوب و پسندیده انجام دهم تا بتوانم در روز قیامت سربلند و شاد باشم.

ای خدای مهربان! دوست دارم از بندگان خوب تو باشم و در روز قیامت پدر و مادر و همه‌ی دوستانم را شاد و خوشحال ببینم و خود نیز شرمنده و پشیمان نباشم.

صفحه ۱۱۷ کتاب درسی

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا (نبا، ۱۷) روز جدایی نیکوکاران و بدکاران، میعاد همگان است.

چه شباهت‌هایی میان مفهوم این آیه و تصویر زیر وجود دارد؟ در روز قیامت نیکوکاران از بدکاران جدا می‌شوند و نیکوکاران به باغ‌های بسیار زیبا و خیره‌کننده و بهشت می‌روند.

صفحه ۱۱۸ کتاب درسی

کدام آیه به کدام گروه مربوط می‌شود؟

نعمت‌ها و لذت‌هایشان هیچ‌گاه پایان نمی‌پذیرد. (واقعہ، ۳۳)

بهشتیان

هر آنچه دلشان می‌خواهد برایشان فراهم می‌شود. (زُخْرَف، ۷۱)

جهنمیان

هیچ‌ره فراری از آن ندارند. (نساء، ۱۲۱)

از آبی بدبو می‌نوشند (و سیراب نمی‌شوند) (ابراہیم، ۱۶)

صفحه ۱۱۸ کتاب درسی

تا به حال به نشانه‌ی خط فاصله دقت کرده‌اید؟ هدف استفاده از این نشانه چیست؟

گذاشتن فاصله برای جدا کردن کلمات یا جملہ‌ها

با توجه به معنای فاصله، درباره‌ی «روز فصل» که یکی از نام‌های روز قیامت است، توضیح بدهید.

یعنی در روز قیامت بین نیکوکاران و بدکاران فاصله‌ای وجود دارد و خداوند هر کدام از آن‌ها را با توجه به اعمال‌شان جدا می‌کند. نیکوکاران را به بهشت و بدکاران را به جهنم می‌فرستد.

در روز قیامت بهشتیان از دوزخیان می پرسند: «چه چیزی این گونه شما را به سوی جهنم کشاند؟» شما می توانید با مراجعه به آیات ۴۳ تا ۴۶ سوره ی مدثر، جواب این سؤال را پیدا، و در کلاس درباره ی آن گفت و گو کنید. نماز نمی خواندیم، به افراد نیازمند کمک نمی کردیم و صدقه نمی دادیم. با افراد بد همراه بودیم و روز قیامت را قبول نداشتیم.

خداوند دو گروه این ها و آن ها (اهل بهشت و جهنم) را بر اساس چه ویژگی ها و رفتارهایی از هم جدا می کند؟ آن ها را در این جدول بنویسید.

جهنمیان	بهشتیان
نماز نخواندن	نماز خواندن
عمل نکردن به دستورات خداوند	عمل به دستورات خداوند
پیروی نکردن از پیامبران و امامان	پیروی از پیامبران و امامان
انجام کارهای زشت و ناپسند مثل دروغ و غیبت و تهمت	انجام کارهای خوب و شایسته مثل راستگویی و صداقت

این ضرب المثل را بخوانید:

«هر چه کنی به خود کنی؛ گر همه نیک و بد کنی»

چه ارتباطی میان این ضرب المثل و درس «این ها و آن ها» وجود دارد؟

یعنی هر کس در دنیا خوبی کند در آخرت نیز همان خوبی به خودش بر می گردد و هر کس در دنیا بدی کند، در آخرت نیز آن بدی به خودش بر می گردد و در واقع دنیا مزرعه ی آخرت است یعنی هر چه در دنیا بکاریم همان را در آخرت برداشت می کنیم.